

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

76. ÅRGANG

4. JULI 1964

A V I N N H O L D E T :
KOMMUNISTSTEMPEL - MIRAKEL OG KONTROLL - PAVE
JOHANNES XXIII's DAGBOK - BLIKK PÅ TIDEN - TEN-
ÅRINGENES PILGRIMSTOG - LITTERATUR - LESERBREV

NR
13

NESTE NUMMER UTKOMMER 18. JULI 1964

AV KIRKENS LIV

Uken 5.—11. juli

Uken 12.—18. juli

SYVENDE SØNDAG E. PINSE

Epistel: Rom. 6, 19—23.

Evangelium: Matt. 7, 15—21.

Dagens epistel følger kort etter siste søndags lesning i Romerbrevet. For en uke siden ble vi minnet om dåpens betydning: å bli gravlagt med Kristus til døden for å vandre sammen med ham i et nytt levnet. Idag insisterer apostelen på den moralske omvendelse dette nye liv krever. Vi er frigjort i Kristus, men det betyr ikke at vi ikke skylder regnskap til noen. Gud er jo vår Herre, og vi hans tjener.

Det er likeledes gode frukter evangeliet formaner oss til å bære. For det er ikke den som roper «Herre, Herre» som kommer inn i himmelriket. Det det gjelder er å gjøre Faderens vilje. Vår omvendelse fra synden må ikke bestå i ord, men i gjerning.

MANDAG: *Ferialdag.* Søndagens messe.

TIRSDAG: *Kyryllos og Metodios,* biskoper. De to var brødre. Deres navn er knyttet til evangeliets forkyndelse blant de slaviske folk. I motsetning til de germanske misjonærer som forsøkte å påtvinge latinen som liturgisk sprog, kjempet de to brødre for å gi disse folk en liturgi på deres eget sprog. Og til tross for en del gjenvordigheter fikk de medhold av paven. Kyryllos døde i 869 og Metodios, hans eldre bror, i 885.

ONSDAG: *Elisabeth av Portugal,* dronning († 1336).

TORS DAG: *Ferialdag.* Søndagens messe.

FREDAG: *De syv brødre,* martyrer. Fra Makkabærbøkene i Det gamle testamente kjenner vi en mor som blir vitne til sine syv sønners grufulle død fordi de nektet å svikte sin tro (2. Makk. 7). Denne beretning har sannsynligvis påvirket den romerske legende om de syv sønner til den hellige Felicitas som alle skulle ha lidt martyrdøden. Det er neppe bevis for at de syv martyrer som feires idag virkelig var brødre, men tradisjonen om deres navn og gravsteder i katakombene er sikker nok.

LØRDAG: *Jomfru Marias lørdagsmesse.*

ATTENDE SØNDAG E. PINSE

Epistel: Rom. 8, 12—17.

Evangelium: Luk. 16, 1—9.

Med dagens epistel forlater vi hverken Romerbrevet eller det tema som vi kjenner fra de forrige søndager, nemlig vår helliggjøring. Men idag er det Åndens andel i den som blir fremhevet. Det er Ånden som gjør oss bevisste at vi er Guds barn fordi vi er Kristi brødre, og at vi dermed skal arve Guds rike sammen med ham.

Den lignelse som dagens evangelium presenterer for oss regnes ofte for å være en av de dunkleste, og dens moral virker i høy grad tvilsom. Det dreier seg om den husholder som har vært utro og i løpet av kort tid blir nødt til å avlevere sitt regnskap. For å sikre seg venner og medskyldige viker han ikke tilbake for en ny og kanskje verre uærlighet: Han forfalser debitorenes gjeldsbrev. Er det virkelig meningen at Kristus fremhever ham som et eksempel for oss? Naturligvis ikke i bokstavelig mening. Men noe har vi å lære, når vi først finner nøkkelen til lignelsen. Vi er alle sammen Guds husholdere og det vi kaller vår eiendom er i virkeligheten bare betrodd til vår forvaltning: Gud eier alt. Om kort tid, når vi dør, må vi avlegge regnskap. Tenk om vi istedenfor å klamre oss til det vi har, skaffet oss venner blant dem som står Gud nærmest, nemlig de trengende, de som lider nød i vårt hjemland og ellers i verden!

MANDAG: *Ferialdag.*

TIRSDAG: *Bonaventura,* biskop og kirkelærer. Berømt teolog av fransiskanerordenen. Han var samtidig med Thomas av Aquino og hans teologi er på mange måter et alternativ til Thomas' synspunkter. Valgt til generalminister for sin orden og døde i 1274 på kirkemøtet i Lyon.

ONSDAG: *Henrik,* tysk keiser. († 1024).

TORS DAG og FREDAG: *Ferialdager.*

LØRDAG: *Kamillus av Lellis,* bekjenner. Han grunnla en orden for å ta seg av de syke. Kamillianerne virker nå i Danmark (Nord-Jylland).

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER

OSLO KATOLSKKE BISPEDØMME:	Stille	Høy-
	messe	messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke,</i> Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	7.00 9.00	11.00
<i>St. Hallwards kirke,</i> Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	8.30 19.00	11.00
<i>St. Dominikus kirke,</i> Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 55 07 71	8.15-9- 11.30	10.00
<i>Vår Frue Villas kapell,</i> Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	—	8.30
<i>Grefsen kapell,</i> Gladsvei 23, tlf. 212355	—	9.30
<i>Lunden kloster,</i> Trondheimsv. 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke,</i> Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Pauls kirke,</i> Christiesgt. 16, tlf. 15 410	8.00 9.00	10.30
<i>Vår Frue kirke,</i> Helleveien	—	9.30
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke,</i> Cappelsngt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke,</i> Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: <i>St. Peters kirke,</i> Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke,</i> Torvgaten 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke,</i> Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke,</i> Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke,</i> Kirkegaten 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet,</i> Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke,</i> Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell,</i> Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke,</i> Sverresgt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
STABEKK: <i>Maria Kirke,</i> Nyeveien 17, tlf. 53 77 35	8.30	10.45
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke,</i> Dronningensgt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
SYLLING: <i>St. Hallwards kapell,</i> tlf. 84 90 28 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke,</i> Sandefjordgt. 1, tlf. 11 949		10.45
<i>St. Olavs kapell</i>	8.00	
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke,</i> Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegården tlf. 21 214	8.30 19.00	11.00
<i>St. Elisabeth Hospitals kapell,</i> IIa, tlf. 21 670	6.30	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke,</i> Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke,</i> Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke,</i> tlf. 7558 <i>Mariaheimen,</i> Nørve, tlf. 7184	8.30	11.00
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke,</i> Storgaten 94. Biskopen og prestegården tlf. 3604	8.15 6.20	10.30 —
<i>St. Elisabeth hospital,</i> Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke,</i> Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Elisabeth Inst.</i> <i>St. Mikael's kirke,</i> Strandgt., tlf. 1392	8.00	10.30
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke,</i> Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: Pater Hallvard Rieber-Mohn.

Redaksjonens adresse: Neuberggaten 15, Oslo 3.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo.

Kontortid: 9—16. Lørdag: 9—14. - Tlf. 42 31 70

Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 20 pr. år - Kr. 10 pr. ½ år. Utlandet kr. 24.

Annonser: 10 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 153 21

KOMMUNIST-STEMPEL

Det er tid for en «new deal» i Syd-Amerika, det vil si, tiden er nesten ute. Det haster med å få gjennomført store reformer, en strukturendring. I Peru for eksempel støttes planene for et slikt «gjennombrudd» (St. Olav nr. 12) av landets president og regjering, i andre land stoppes eller sinkes reformarbeidet. Indirekte av ukyndige eller falske reformvenner hvis virkelige mål er kommunismens seier, direkte ofte av velhavende, mektige kretser og militære sjefer som under dekke av en anti-kommunistisk kampanje passer på å kvele ubehagelige forsøk på å røre det herskende system. I denne forvirrende og risikobetonte situasjon, trer mange av de syd-amerikanske biskoper idag frem som uredde forkjempere for reformer. De har sett nøden, den nesten ufattelige nød som våre egne Svaler har fått et glimt av i Limas søppelhauger. Og de innser at det eneste som kan redde disse forskjellige nasjonene fra nettopp kommunismen er en ny og mer rettferdig fordeling av rikdommene. Redningen kommer ikke fra trofaste armésjefer og sterke menn eller fromme, ganske uforstående godseiere.

Meldinger fra Brasil de siste ukene har varslet et spent forhold mellom landets nye regjering og Kirken. Fire biskoper er beskyldt for å være kommunistvennlige, en erklæring fra 19 biskoper om forholdene i landet har vært forsøkt stoppet i Salvador, et benediktinerkloster i Olinda er besatt av soldater, 15 unge kvinner fra ungdomsorganisasjonen i Recife, biskop Camaras nye erkebispede, er arrestert. Tilsynelatende nesten uforståelig, sett fra Oslo. Goulart er styrtet, kommunistisk infiltrasjon stoppet i fagbevegelsen, inflasjonen bekjempes (i de 31 månedene Goulart styrte steg leveomkostningene med 340 prosent) osv. Gode borgere har øyensynlig gjort felles sak med de militære for å redde landet. Hvordan kan neste skritt ganske enkelt bli at ærverdige biskoper kommer i konflikt med dette styret?

For det første: kommunistjakten etter maktskiftet har antatt farlige former. Et nasjonalt sikkerhetsråd setter ved hjelp av svartelister kjente politikere, diplomater, tjenestemenn og forretningsfolk ut av spillet for de kommende 10 år. De anklagede blir nektet rett til å forsvare seg, en fremgangsmåte Brasils biskoper straks protesterte mot. Videre er situasjonen høyst forvirrende. Goulart lanserte i all sin udugelighet lovende planer om

store jordreformer, allerede av den grunn støttet av bl. a. biskoper i flere distrikter. Fagbevegelsen som uten tvil har vært infiltrert har samtidig utført et verdifullt arbeid ofte blant landarbeiderne osv. I en slik situasjon er det at bl. a. 17 biskoper i landets nordøstlige del har stått frem og oppfordret de styrende til å vise måtehold i deres anti-kommunistiske taktikk og effektivt arbeide for sosial rettferdighet.

Kirkens paver har alltid betegnet kommunismen som et farlig onde som må motarbeides med alle legitime midler. Men samtidig har pavene alltid gjort det ganske klart at meget av kommunismens suksess skyldes kristne menneskers svik og manglende ansvarsfølelse. Deres ensyklikaer understreker det klare faktum at kommunisttrusselen er størst i de landområder hvor økonomisk urettferdighet og behovet for sosiale reformer er størst. Brasil er et eksempel på dette idag.

Stilt overfor dette faktum høres Kirkens stemme stadig klarere. Den endelige løsning ligger ikke i et jernhardt styre, men i dette at de privilegerte begynner å dele sin jord og sin mat med de fattige. Løsningen fines ikke i finanstilltak for å lette inflasjonspresset, men i en stille, fredelig forandring av et gammelt, hardfrosset system.

A. R.

Syd-Amerikas fattigdom og folkeoverskudd gjør det til et hovedanliggende for Kirken å fremme menneskelige levevilkår.

Roma: De brasilianske biskoper, msgr. Helder Camara og msgr. Sales har gitt den pavelige kommisjon for Latin-Amerika rapport om den siste politiske utvikling i landet. Før sin avreise til Roma deltok begge i en konferanse med 31 andre brasilianske biskoper i Rio de Janeiro. (KNA)

LOURDES: MIRAKEL OG

EN NOBELPRISVINNERS OPPLEVELSER I FJELLBYEN

En varm sommerdag i 1903 undersøker en ung lege som heter Alexis Carrel, den senere Nobelprisvinner i medisiner, en ung kvinne. Hun ligger døende i et skranglende, stinkende hett pilegrimstog på vei til Lourdes, valfartstedet i nærheten av den spanske grensen.

Den skeptiske medisineren som selv er blitt med toget for å undersøke «miraklene» i Lourdes, bøyer seg over den unge Marie Bailly med en morfinsprøyte i hånden.

Hun ligger på en madrass, halvt påkledd, ansiktet er helt grønt, merker Carrel. Hun er borte et øyeblikk, kommer til bevissthet igjen under grusomme smerter. Det er bare et svakt lys i kupéen, Carrel får ned vinduet for å få inn litt luft.

Han setter sprøyten. Sykepleiersken som følger henne, tar av henne kledet så doktoren kan undersøke henne igjen. Maven er fryktelig oppsvulmet, det blanke hudskinn er stramt spent, med kyndige hender føler Carrel over underlivet hennes. Han kjenner ansamlinger av harde kuler (hans eget uttrykk er det engelske solid masses) og en lomme likesom med vann under navelen. Et klassisk tilfelle av tuberkuløs bukkinnebetennelse. Temperaturen er høy. Bena er oppsvulmet.

Begge foreldrene er døde av lungesykdommer, Marie har spyttet blod allerede i syttensårs-alderen. Journalen viser at legene i hennes hjemby har konstatert det samme som Carrel, tuberkuløs bukkinnebetennelse. Hun har også tuberkuløse sår og skader i lungene.

Tilstanden er så håpløs at de nektet å operere henne hjemme. De pårørende fikk beskjed om at det ikke var håp. På dette tidspunkt insisterer hun selv, mot alles råd, på å få reise til Lourdes.

Pilegrimstoget kommer til fjellbyen, Marie Bailly blir verre. Hun kan nesten ikke snakke da Carrel neste dag, av nysgjerrighet, kommer til henne på hospitalet i Lourdes. Han tar pulsen hennes, den er 150 i minuttet. Hjertet svikter. Vannet i maven er nesten borte, alt blir hardt og veldig. Hun har hatt denne siste sykdommen i åtte måneder, kreftene er slutt. Fargen på ansiktet og neglene hennes forteller ham enda mer.

Hun kan leve et par dager til, høyden. Andre doktorer kommer og undersøker henne, samme diagnose. Et par dager.

Døende (Carrel selv er mot det) blir hun båret ned til grotten. Hun er for syk til å senkes i kildevannet, de lar henne bare ligge på båren der, mens mengden rundt henne ber. Ingen legger spesielt merke til henne, hundrevis av andre syke ligger sammen med henne.

EN HALV TIME

Vår observatør er Carrel. Vi har valgt dette tilfellet blant hundrevis, av senere og tidligere dato på grunn av ham. Han ble kjent og respektert, som menneske og vitenskapsmann. Hans senere Nobelpris sier noe om hans kvalifikasjoner, han har allerede i 1903 vitenskapsmannens uro og ærgjerrighet i seg. Typisk nok noterer han det første tegn på at noe skjer med pasienten på en blokk, som for en avhandling.

Han er skeptikeren som underet skjer rett for øynene på.

Klokken er vel halv tre om eftermiddagen. Det finnes ikke hysteri på plassen. Alt rolig, nesten kjølig og fredfullt, skriver han etterpå. En prest foran ham ber, de syke svarer. Maria ligger i bønn, hun kan dø når som helst.

Så skjer dette:

I løpet av den neste halve timen, for øynene på en av vår tids store vitenskapsmenn, forsvinner den voldsomme kompakte hevelsen i hennes underliv. De harde ansamlingene av tuberkulosen viskes likesom vekk. Hun får farve, snur seg om på siden.

Ingen andre legger merke til det enn de få som følger henne, Carrel, en sykepleierske, en ordenssøster, en mann som Carrel bare kaller M. Her er det en fin replikkveksling i Carrels bok om tilfellet som vi ikke har hjerte til å oversette:

(Han skriver om seg selv i tredje person og bruker navnet Lerrac, Carrel bakvendt om man vil).

«Suddenly Lerrac felt himself turning pale. The blanket which covered Maries distended abdomen was gradually flattening out.

— Look at her abdomen, he exclaimed to M.

M. looked.

— Why yes, he said, it seems to have gone down. It's probably the folds in the blanket that give that impression.

KONTROLL

The bell of the basilica had just struck three. A few minutes later, there was no longer any sign of distension in Maries abdomen.

Lerrac felt as though he were going mad.»

Alt blir snudd opp ned.

BARE ET BILDE?

Vi lar Samuelsen og Evang debattere helbredelse og bønn i en blanding av hysteri, ukontrollert føleri, forsiktighet og firkantet helse-ærlighet. Det siste er utvilsomt det mest tiltalende i blandingen for de fleste av oss.

Men selve dimensjonen i alt sammen blir borte. Vi bor fremdeles langt øverst i bygda når alt er over.

Hva kommer det av? Mangel på intellektuell nysgjerrighet? En redsel for å finne noe annet enn Samuelsens trange snirkler?

Det finnes mennesker som er redd for å bli svimle.

En kvinnelig britisk journalist (Ruth Cranston) foretok en reise til Østen. Det var folk i avsidesliggende indiske og kinesiske landsbyer som trodde hun holdt dem for narr når hun viste dem bilder av skyskraperne i New York. Intet kunne overbevise dem om at det var annet enn et bilde. De hadde aldri sett den slags ting før. *Det var noe som lå utenfor deres erfaringsområde.* Derfor kunne det ikke være sant.

Lourdes er en slik skyskraper sett fra Oslo kanskje. Av og til kommer det stoff i blader og magasiner om stedet, ifjor en, forsåvidt vi skjønner, meget hederlig artikkelserie i et dameblad. Men vi forblir, selv om vi leser slike ting, som folkene i en indisk landsby, det kan ikke være annet enn et ganske pent bilde. Vi forbinder det ikke et øyeblikk med dagens debatt. Vi har likesom nok med våre legpredikanter og vårt fine helsevesen. Det er trist for oss det.

Millioner har kommet til Lourdes med sine lidelser og bønner siden Den hellige jomfru viste seg for lille Bernadette Soubirous der en februardag i 1858. I alt atten ganger fant et slikt møte sted i grotten i fjellet. En kilde nærmest piplet frem, men stadig sterkere.

Det er klart og naturlig at det er mange som ikke uten videre svelger en slik påstand, det gjorde så absolutt heller ikke Bernadettes bysbarn der nede den gangen. De lo av henne, anmeldte henne.

JUKS ELLER VIRKELIGHET?

Men ting hendte. En halvblind stenhugger, Louis Bourriette gned seg over de ødelagte øynene sine med vann fra kilden. Mens folk i byen ellers flirte av Bernadette og hennes «syner». Øyeblikkelig ble han helbredet og fikk fullt syn.

Og så begynte den lange rekken av mirakler som siden har skjedd i Lourdes. 54 tilfelle er offisielt anerkjent om man vil som mirakler av den katolske kirke, hundrevis av tilfelle hvor det ikke foreligger absolutt enighet fra vitenskapsmennene og lægene strykes. Hundrevis av tilfelle av hysteri (det kommer hysteriske mennesker til Lourdes også) strykes med hård hånd.

«Lidelsens tog» gjennom Lourdes — alt rolig, nesten kjølig og fredfullt.

Og likevel. Juks?

Er det mulig for moderne mennesker å undersøke disse tingene med vitenskapelige metoder? Får de lov til å granske tilfellene, osv.? Hvordan foregår kontrollen? Det er naturlig at dette er et viktig spørsmål for mange. En legekonsult vil rive Samuelsens underer i filler i løpet av noen timer, i høyden noen dager antagelig. Men beviser det noe som helst når det gjelder Guds virkelighet, makt og kjærlighet?

Vi foreslår en ting, vi har undersøkt at det med letthet lar seg gjennomføre: Helsedirektør Evang burde selv reise ned til Lourdes. Han vil bli møtt med elskverdighet av legene på undersøkelsesbyrået, han vil få stillet hypermoderne vitenskapelig utstyr til disposisjon (røntgenmaterieell fra Philips, siste modell), han vil få, i enerom om han ønsker det, adgang til alle journaler og bøker. Det kan være av interesse at også den redelige helsedirektør klart skjelner mellom farlige vidundermakere og den mulighet det er for at Gud virkelig rører ved oss av og til. At han av og til setter naturens lover ut av funksjon.

«UFATTELIG HURTIG»

La oss få begynne med det første eksempel, Carrel.

Efter den hendelsen i 1903 som vi innledningsvis omtalte, gikk vitenskapsmannen og medisineren Carrel miraklene i Lourdes grundigere etter i sømmene. Både de som tidligere hadde forbløffet selveste Emile Zola og mange andre og de som senere hendte. Han skriver om dette:

«Pasienter er blitt helbredet nesten øyeblikkelig for sykdommer som tuberkuløs bukhinnebetennelse, knokkel-tuberkulose, byller, betennelser i knoklene og kreft. På få sekunder eller i høyden i løpet av noen få timer har man sett sår leges og bare etterlate seg et ubetydelig arr, man har sett sykdomssymptomer forsvinne...»

«Det mest karakteristiske ved helbredelsene er at de organiske helbredelsesprosesser foregår ufattelig hurtig. Ingen har ennå kunnet gi noen vitenskapelig forklaring på fenomenene, men det er en forutsetning som alltid har vært tilstede når de inntraff: Bønnen. Det er ikke alltid nødvendig at pasienten selv ber eller har en religiøs over-

(Forts. s. 210)

Angelo Roncalli — fattiggutten fra landsbyen Sotto il Monte i bispedømmet Bergamo som mot slutten av sitt liv, i fire hektiske arbeidsår tyngt av sykdom, skulle bli pave og åpne for en hel kirkereform — førte personlig dagbok helt fra 15-års alderen. I 1961 anmodet pave Johannes' privatsekretær, Monsignore Loris Capovilla, om tillatelse til å offentliggjøre utdrag av den, etter pavens død. I høst utkommer den på en rekke sprog.

Dagbokens første anførsler går tilbake til 1896, de siste er skrevet kort før pave Johannes' død, pinsemandag ifjor. De utdrag vi hittil har sett (hvorav noen — om den siste sykdommen — ble gjengitt i «St. Olav» nr. 13 ifjor) gir både gripende og interessante trekk av et kristenmenneske som var helstøpt i sin legning, og som en hel verden kom til å omfatte med kjærlighet, sympati og respekt.

«St. Olav» bringer her ytterligere noen utdrag, denne gang fra Angelico Roncallis ungdomsår — som en spore til å lese dagboken i sin helhet, når den foreligger senere år. Kanskje også på et skandinaviske sprog?

«Det har vært en stille søndag», skrev pave Johannes 9. juli 1961, «og Monsignore Loris (privatsekretæren) har vist meg mine gamle opptegnelser som han har oppbevart, og nå vil ordne omhyggelig. Det var et hyggelig tidsfordriv å ta for seg igjen disse notatene, som nå er et halvt århundre gamle og som røber den trinnvise utvikling i mitt religiøse og prestelige oppdrag.»

Det var tildels gulnede papirer han hadde for øynene. De eldste var notater som den 15-årige Angelo, elev ved seminar skolen i Bergamo, hadde nedtegnet om sin samvittighetsransakelse og sine gode forsetter, i forbindelse med «åndelige foredrag» som skolens rektor hadde holdt for elevene. Det er allerede strenge og vesentlige krav gutten setter til seg selv:

«Fremfor alt vil jeg være på vakt, så ikke hovmodets ugress får vekstvilkår i meg. Jeg vil ofte tenke på, at Herren også vil kreve meg til regnskap for de talenter som jeg har vendt til egen ære. Særlig vil jeg øve meg i selvfornektelsen, og undertrykke min hovedfeil — egenkjærligheten — og unngå alle situasjoner hvor den kan få fritt spillerom. Under samtaler vil jeg unngå å prale med hva jeg vet, eller unnskyldte egne feilgrep — og alltid bedømme andres handlinger som bedre enn mine egne.»

«DET GODE SOM JEG VIL —»

Forsetter er ett — livet noe annet og vanskeligere. Dagboken er tildels en nærgående selvkritikk, og viser oss et ungt menneske som arbeider alvorlig med seg selv. Som alle mennesker har han kjent tyngdeloven i vår natur: «Det gode som jeg vil, det gjør jeg ikke, mens det onde som jeg ikke vil, det er det jeg gjør», skriver Paulus.

Angelo Roncalli's versjon av denne gamle erfaring finner vi for eksempel under 22. april 1896: «Den stille uke og påskeferien er nå over, og i stedet for å forbedre meg selv, er det gått tilbake med meg. Hvordan er det mulig, etter så mange gode forsetter? Jeg kan ikke fatte det. Jeg tror da at jeg har en smule kjærlighet til Jesus

Et bilde tatt noen uker før pave Johannes døde — merket av sykdommen, overgitt i Guds vilje.

og gjerne vil gjøre det gode. Ikke desto mindre oppfyller jeg mine religiøse øvelser og plikter nokså sjusket, samler ikke mine tanker, ber sjelden en skuddbønn. På ett spesielt punkt har jeg særlig trådt feil, som en kunne vente det av en karakter som min: Jeg ville spille den dyktige, uttale min dom over alt mulig, sette min mening igjennom. Ja, hovmot, hovmot, hovmot!»

To år senere — han er altså 17 år og forbereder sitt prestestudium allerede — røber han den samme iver etter å danne sin karakter etter et strengt, selvoppofrende mønster:

«Lovet være Jesus Kristus! I mai og under novenen til Den Hellige Ånd ba jeg Jesus og Maria om ydmykhet, og det ser ut til at jeg nå har fått god anledning til å øve meg i den. Mine foresatte har tydeligvis fått høre ting om meg og om hvor hovmodig jeg har oppført meg i feriene — klager som faktisk savner grunnlag. Men uten å ha søkt denne ydmykelsen, bør jeg ta den inn over meg. Kommer vi dypt nok ned, blir klagen sann. Og om jeg nå kommer i et galt lys hos mine foresatte, hva så? Jeg lar tingene løpe sin gang. Det får vise seg etterhvert hva som var sant og hva som var galt i bebreidelsene mot meg. I hvert fall var det et tungt slag, som har bragt meg til både eftertanke og tårer...»

Sjels historie

GLIMT AV PAVE JOHANNES XXIII'S DAGBOK

DE STORE SPØRSMÅLENE

Det er i det samme året at en finner linjer som nok er skrevet i dyp bekymring for hans egne, over fattigdommen hjemme i landsbyen og hans egen uformuenhet til å hjelpe.

I 1900, da han var 19 år gammel, deltar han i «ekserisier» sammen med de øvrige studentene i seminaret i Bergamo. En merker jesuittenes beundringsverdige faste og klare sjele-ledelse i det han skriver fra disse «åndelige øvelser» — det er de «klassiske» spørsmål i St. Ignatius' og hans ordensfellers prøvede veiledning til fromhet og kristen fordypelse. Angelo Roncalli sammenfatter sin meditasjon slik:

«Hvem er jeg? Hvorfra kommer jeg? Hvor går jeg hen? Jeg er intet. Alt hva jeg eier og er, natur, liv, ånd, vilje, tankevirksomhet — alt dette ble gitt meg av Gud, og tilhører fremdeles Ham... For bare 20 år siden fantes alt det som omgir meg: Solen, månen, stjernene, fjellene, havene, ørknene, dyrene, plantene, menneskene. Under Guds Forsyns våkende øye fant alle jordens ting sitt foreskrevne forløp. Og jeg? Jeg eksisterte ikke. Alt gikk sin gang uten meg, ingen tenkte på meg, ikke engang i drømme, for jeg fantes ikke.

Du min Gud, du som var i opphavet og før all tid, du har i et utsigelig uttrykk for din kjærlighet kalt meg frem av intetheten og skjenket meg natur, liv, sjel, alle legemlige og sjelelige egenskaper. Du har åpnet mine øyne for dette lyset som omgir meg med sitt skinn, du har skapt meg. Derfor er du min Herre og jeg din skapning. Intet er jeg uten deg, og alt hva jeg er, det er jeg ved deg. Uten deg makter jeg intet. Om du ikke bærer meg hvert øyeblikk, synker jeg tilbake i den intetheten jeg kommer fra. Mer er jeg ikke, ut fra meg selv. Og allikevel opphøyer jeg meg selv, og roser meg, under Guds øyne, av disse gaver som han har øst ut over meg, som om de var mine egne prestasjoner. Jeg dåre!»

Dette er tanker som ofte kommer tilbake under hans penn i utdanningsårene, en merker at det her ikke dreier seg om et obligat skjema, lånt fra den oppbyggelse han mottar, men noe dyptgripende i hans karakterliv: Uavlatelig hamrer han inn i sin bevissthet at han, like til hvert åndedrag, er til ved Guds aktivt skapende hånd, totalt avhengig av Ham, takknemlig for det Guds kjærlighets fortsatte mirakel som heter livet: «Intet tilhører meg, ikke engang livet... Min Herre og Gud, jeg anerkjenner dine rettigheter over alt hva jeg er.»

Det er på denne bakgrunn at hans modning som menneske og kristen fortøner seg som en modning også til fryktløs selvkritikk — en sannferdighet i bedømmelsen av jeg'et som aldri svikter ham, men bestemmer hans skjebne. Også som en studie i den katolske barne- og ungdoms-oppdragelses norm-sikre karakterdannelse er dette usedvanlig fengslende lesning.

«VI DØR, VI MENNESKER...»

Som 21-åring skriver han, kanskje i en tung sykdommens og eftertankens stund: «Vi dør, vi dør, vi mennesker — og jeg tenker så sjelden på det. Hvert skritt jeg

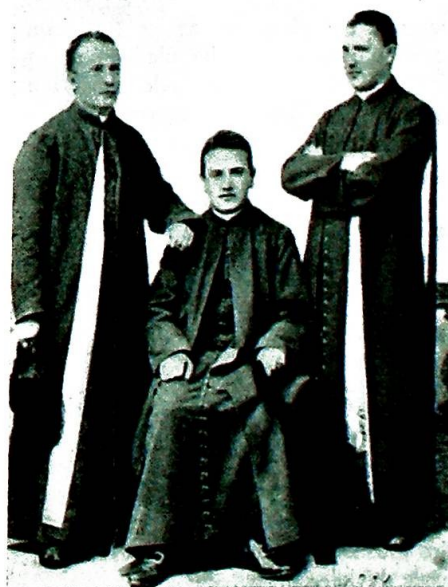
går, hvert minutt som svinner bringer meg nærmere døden. Hvor mange idéer og planer har jeg ikke i hodet: Studier, innsats, et liv til Kristi ære og til beste for Kirken og menneskeheten... Og dog, sett at jeg skulle dø imorgen, ennå før mitt prestelige liv er begynt? Denne tanke fortøner seg meningsløs. For det står for meg som om Gud har skjenket meg sin ømmeste Faderomsorg i rikt monn. Han har ført meg gjennom så mange vanskeligheter og tusenfold nådegaver hit til Rom — det må ha en mening. Ellers kunne jeg heller ikke finne noen mening i vår kjære Mesters godhet mot meg. Jeg kan vanskelig fatte at han etter alt dette ville berøve meg livet. Allikevel ville intet være ham lettere: Trenger han mitt arbeid? Har han kanskje lovt meg så og så mange leveår? Hvem er jeg, som innbiller meg å ane hans planer? Herre, gjør med meg som Du vil — også døden tar jeg gjerne av Din hånd, hvis Du ønsker det så...»

En merkelig profetisk tilfeldighet tar på samme tid form under den ukjente unge studentens penn — den ble virkelighet først over et halvt århundre senere:

«Og om jeg så var pave, hvem er jeg, når jeg må stille meg for min Gud og Dommer, selv om mitt navn er kjent, æret av alle og hugget i marmor? Ikke stort. Jeg kan ikke tro at min Jesus, som idag viser meg så megen godhet og tillit, en dag skulle komme meg i møte med guddommelig vrede over sitt åsyn, for å dømme meg. Og dog er det en trosartikkel, og jeg holder den som sådan for sann.»

I disse dypt personlige notater fra en ung prestestudent rører vi ved grunnmønsteret i en menneskeskjebne som fikk uhyre stor betydning for hele Kirkens liv. Opp gjennom hele denne lange eksistens, i en nesten ufattelig lang vente- og forberedelsestid, forblir mønsteret uforandret. Roncalli fant tidlig sin vei, og fulgte trofast

(Forts. n. side)

Angelo Roncalli:
«Om jeg så var
pave, hvem er
jeg?»

de veivisere han hadde valgt seg. Om vi nå blar fort over begivenhetsrike årtier i hans liv — to verdenskriger og et oppslitende arbeid for Kirken i ulike europeiske land — finner vi mønsteret forbløffende uforandret igjen hos den allerede sterkt aldrende prelat. Og ennå var han ikke på langt nær fremme ved avgjørelsen. I 1948 gikk han inn i sitt 68. leveår. Det var ennå ni år til pavevalget. Men det visste han jo ikke, og når vi leser hans «åndelige testament», som han allerede dengang betrodde sin dagbok, blir vi slått av Guds suverene vilje over menneskeskjebnen:

«Idag, 25. november, blir jeg 67 år. Min sjel er i fred. Her i benediktiner-abbedit (hvor han, dengang pavelig nuntius i Paris, gjennomgikk en retrett) har jeg alvorlig forberedt meg til en god, kristen død, idet jeg leste langsomt og stille de åtte bøner som Bossuet har forfattet til det formål. Med dette betrakter jeg mitt liv som avsluttet. Hva Herren ut over dette vil skjenke meg av år, det er en overflødig gave...»

Ti år senere ble der virkelig bruk for ham og for alt hva han stod for. Fjorten år senere var han død — og definitivt opptegnet som en av de store, betydningsfulle paver i Kirkens historie.

Av «St. Olav» for 75 år siden

TIL SIDSTE DRAAPE

«Men over dette par som løi seg frem derude i det fremmede land og paa skolegutvis skar sine sammenslyngede navne med tilbehør af pile og hjerter paa bord og bænke — over dette dobbeltskud ved afkastet korsét og tournure, ved tømt madkurv og tømte ølflasker, efterat pengene var slupne op og den vellystige nydelsess bæger sandsynligvis ogsaa tømt til sidste draape, synes vi der ligger et ocean af væmmelse og ekkelhed.» (En omtale i Smålandsp. av en Kristiania-skandale.)

FOR MANGE

Uden jernbaneheld gaar nu saa at sige ingen dag hen, deres antal vokser vort blads plads over hovedet.

OM FONOGRAFEN

Om fonografens beundringsværdighed kan man gjøre sig et begreb naar man hører at der på en tomme er 100 skruegange paa den skrue med hvilken man stiller pladen som opfanger lydølgerne og meddeler dem til en nåleformet kniv der saa skjærer dem inn i en vokssylinder og derved frembringer fordybninger som ikke overgaar 1/40 millimeter.

DAGSORDEN

... bliver du imedens angreben af andre fiender, så bekjæmp alltid den, der netop holder paa med først at drage i felten imod dig, men vend saa tilbage igjen til hovedforetagendet du begynte paa.

UTROLIGT?

For giftmord paa sine egtemænd staar i den serbiske by Becksereker 80 koner for retten. Det lyder litt utroligt.

BOLIGPROBLEMER

En husleier i Wurzen anlægger sag mod sin tidligere vert fordi denne lod et leiet musikkorps spille salmen «Nu takker alle Gud» udenfor huset da leieren flyttede.

BLIKK på TIDEN

DET NYE MEDIUM

■ Fjernsynet er et nytt og ennå lite gjennomprøvet masse-medium hos oss — foreløpig konstaterer vi bare, både over fulltreffere og bomskudd, dets farlig effektive slagkraft. Den nær sagt røntgen-skarpe nærgåenhet i menneskebehandling — langt ut over radioens mest pågående muligheter! — er en av de sider ved fjernsynkameraet som får en til å følge dets opptak med skjerpet og vaksom kritikk. Forholdet mellom den overbelyste, overgranskede, nervøse, ensomme og temmelig utleverte person på skjermen og så den anonyme seeren, avslappet hjemme i sin egen stue, har egentlig noe hensynsløst og umenneskelig over seg. Man står nettopp ikke «ansikt til ansikt» med det mennesket som stirrer på en fra TV-skjermen, man «avlurer» det, i en uforpliktende «kikker»-situasjon. Det minimum av aktiv respekt eller akseptasjon eller hensyn som ligger under selv det kjøligste møte mellom to levende mennesker, bortfaller her. Det kan forgrove forholdet til medmennesker, hos seerne såvel som hos det tekniske personale som gjetter deres ønsker og deres ikke alltid så kritisk gjennomlyste underholdningsbehov.

Et inter-nordisk TV-program nylig om tenåringenes verden har vakt protester og debatt — først og fremst i Norge. Det var endel langt, og et avsnitt om ungdom og seksualetikk, som har vakt forferdelse på enkelte hold, kom først mot slutten — i de små nattetimer. Etter referater å dømme var det både smakløst og plumpt, med sine nærgående spørsmål til purunge mennesker, som uten videre forutsattes å ville utlevere de mer intime sider av sitt liv til et forslukent million-publikum. Igjen ble en også slått av at monopoliserte opinionsorganer med maksimale muligheter for påvirkning kan ta utrolig og skandaløst lett på sin forpliktelse til *fair play* og upartiskhet — ekstreme meninger og de rene provokasjoner var ikke sikret noen faktisk motvekt, og slagsiden måtte virke som et meningsløst overgrep.

Vi tror, for å markere igjen et standpunkt vi har inntatt før, at det er usaklig og derfor også uklokt å ville forplikte kringkastingsdirektører og TV-sjefer til programsensur, ut fra fiksjonen om at Grunnlovens § 2 i og for seg gjør norsk opinionsdannelse verdi-forpliktet på den kristne etikk. Oppfatninger, om seksualliv og andre emner, som forarger og sjokkerer kristne mennesker, får de møte med gjennomtenkt verdikritikk og saklig opplysning. Nettopp kristne mennesker burde vite seg glimrende utrustet til en slik oppgave og ta den langt mer alvorlig enn vi ofte gjør herhjemme, hvor kristen opplysning og samfunnskritikk er en altfor spe plante, i skyggen av kristen *forkynnelse* og oppbyggelse for de allerede trygt troende.

Kritikken av programmer som dette finner rikelig råmateriale allerede i den nevnte partiskhet når det gjelder opplegget og i dumheten og ukulturen som preger dets gjennomførelse. Det er noe alle — troende og ikke-troende — kan begripe og samstemme i. Verre bør vi vel ikke tenke om opplysningsnivået her i landet. Hva *meningen* angår, får kirken bruke utfordringene til å aktivisere og dokumentere sin menneskeforståelse på en måte som når og overbeviser voksne mennesker. Overfor infantilismen i en viss inter-nordisk «ekspert»-prosa skulle det være alt annet enn overmenneskelig.

■ «Eksperter» er nå ellers stikkordet for en usedvanlig skarp meningsytring i den nevnte TV-debattens kjølvann. Det behøvede man bare å ha sett fjernsynsprogrammet åpning for å begripe — kontrasten mellom den «friske» skråsikkerhet hos en middels aldrende «spesialist» og de fem noe brydte ungdommene på skjermen nærmet seg her og der karikaturen.

Nå nøler en jo med å nedvurdere fagfolk, selv når de åpenbart klusser med tingene. Vi er, til rimelighetens grenser, et barn av vår tid: Vi tror på ekspertisen.

Nøle gjør derimot sannelig ikke forfatteren Terje Stigen, som i en artikkel benevnt «Eksperter» («Morgenbladet» 16. juni) tenner alle sine raketter. Vi underskriver hverken uforbeholdent eller alt hva han skriver. Men vi leser det gjerne:

«Vi har fått en ny mennesketype, som kan minne om plastic, og som heller ikke er til synderlig glede for noen. Man kaller dem eksperter. Det var engang en hedersbetegnelse.

Jeg tenker ikke nå så meget på atomfysikere og biokjemikere, men heller på den sort eksperter som mer og mer har tiltatt seg rett til å forvalte våre menneskelige forhold: psykologen med den ørlille detaljen, ungdomskonsulenter, kjønnsdosenter, samfunnsforskere, bedriftsstatistikk — analytikere, heimevernere og leikeledere — ingen glemte forhåpentligvis.

Jeg tror de snart utgjør halvparten av landets befolkning, disse som er opptatt med å passe på at vi alle skal ha det godt nok. All denne omsorgen begynner så smått å tære på en, man må gå med solbriller for ikke å bli knepet og bortført til et eller annet helsebringende institutt.

Heldigvis kjenner man dem på gangen. Ja, hvis De har lagt merke til det, så har de også noe felles i selve uttrykket, en slags hjertelig optimisme i fjeset, noe glatt og greitt, selve samfunnsmilet, dette pågående «vi skal nok greie det».

Og så snakker de et eget sprog. Det finnes ikke et eneste verb i det, men desto flere begreper. Et begrepssprog som de kaster seg imellom, over våre hoder. For disse mennesker er ikke livet episk, men statisk — for endelig å snakke så de skjønner det.

Den som faller i hendene på en slik en, gjør klokest i å late dum, for han blir det på alvor.

Eksperter er alltid møtekåte, og hvis man ikke kommer frivillig, fremprovoserer de gjerne et forum, i aviser, krinkasting eller fjernsyn.»

Som nordmenn flest sikter han hardt og direkte mot «eksper-tenes» *motiver* — og treffer vel langt over målet: Bare ganske skjeftig ærgjerrighet skal man ikke lett tillegge sine medmennesker. Selv når de til overmål og med massevirkning dokumenterer sin håndgripelige uforstand når det gjelder menneskesinn.

I ØRKENEN?

■ «Han roper i ørkenen» har Elsa Askeland kalt sitt velopplagte lørdagsintervju med forfatteren Aasmund Brynildsen («Verdens Gang» 13. juni). Åndsaristokraten Brynildsen er da også ganske riktig en streng og profetisk røst, særlig i sin dom over forflatnings- og pop-tendenser i tiden, og fremfor alt ser han rødt når han møter dem på kristen grunn. At han terger sine med-protestanter med katolske skremmebilder, og blant annet profeterer at — «bare vente, om 25 år er Olavskirken i Trondheim katolsk igjen», er nok nærmest ment som bidrag til lørdagsunderholdningen. Det samme kan vel sies om dette noe firkantede temperaments-utbruddet:

«Vår kirke må legge helt om hvis den vil være med. Mange vil gjerne i kirke i dag, men de vil ikke legge hue sitt igjen ute på kirketrappen. Hva slags reformer er det man blir budt

i kirken i dag? Boller og kaffe, sportsgudstjenester, turistgudstjenester og jazzmesser. Det er helt fantastisk!

Jeg unner av hjerte kirken Øverland — han er på disse punkter like enkel i hue som dem, utgått fra dem, men med motsatt fortegn. Når religionen blir så primitiv som Hallesby, da må man få et motstykke som Øverland. De er to alen av samme stykket...»

Noen av oss vil nok synes at profeten her beveger seg unødig langt ut i ørkensanden og vel omhyggelig unngår oasene.

Brynildsen sier ellers kloke ting om det farlige ved teologi som enten sorgløst og hjelpeløst snur naturvitenskapen ryggen eller — enda verre — går kritikkøst og restløst opp i dens tenkesett. Når han kommer inn på atom-protestantene, løper imidlertid temperamentet friskt og ensidig av med ham igjen; selv om han også her gir oss ett og annet å tygge på:

«Det er nå en gang skjedd med atombomben, man kan mene hva man vil om det, men det er en latterlig tanke å tro at man ved å protestere kan få den ut av verden. En annen sak er hvordan atomkraften brukes. Men det som er skjedd er jo bare en intensivering av vår teknikkens muligheter. Og den angstpsykose som atomdemonstrantene er med på å skape, er noe av det farligste av alt i vår situasjon. Det har aldri hendt at angst har hjulpet i en kritisk situasjon, tvertimot, den er slangen som hypnotiserer oss.

Men ellers er jo disse protestene bare et nytt uttrykk for den menneskelige forvirring vi lever i, — et substitutt for religion og kirkegang. Det er en mengde gode positive krefter med i det. Men egentlig er det et religions-surrogat, som det alltid er når mennesker begynner å lete etter saker og sannheter. Det er en av årsakene til vår tids massebevegelser — de stakkars beatles'ene er jo meget uskyldige i denne forbindelse.

Jeg synes det er et gripende bilde vi har fått av vår mest berømte og feterte rasjonalist, Bertrand Russel, som ender med å sitte på rompa i London. Endelig har også han funnet sin religion! Og vær sikker, det er noe av det beste og fineste ved ham som bringer ham dit. Men derfor behøver det jo ikke være hensiktsmessig og riktig.

Det er noe i det moderne menneskets situasjon som atomalderen aksentuerer: her har vi satt oss som eneste mål at vi skal ha det godt, vi har levd under det fortvilte tyranniske lykkebegrep, som har vært vitenskapens eneste oppgave og eneste berettigelse.

Og så kommer nettopp fra vitenskapen selveste Satan, — kanskje verden forgår i morgen? Atomalderen er blitt et dementi av hele vårt flate velstandsideal. Det måtte jo reise seg et rasende skrik når vi blir bedratt av hele det virkelighetsbildet vi er innarbeidet i.

Dypest sett er det dette som karakteriserer vår situasjon i dag: det gamle naturalistisk-materialistiske virkelighetsbilde er falt i fisk, det er forlatt selv av vitenskapens mer eleverte representanter. Og mennesket selv, som så lenge ikke har kunnet vedkjenne seg sitt religiøse behov, på grunn av hele det intellektuelle tyranni, kan plutselig gjøre det igjen, — det er atter blitt god tone.

Men i mellomtiden er religionen falt ned i det rent følelsesmessige, skilt ut fra hele vårt intellektuelle liv. Det vitenskapelige verdensbilde vokste frem i motsetning til de offisielle religioner. Det hadde ikke vært nødvendig, — men det skjedde. Dermed har vi fått denne katastrofale spaltning mellom tanke- og religiøst følelsesliv. I dag klamrer kirken seg til forestillingen om at det ikke behøver å være en sammenheng mellom vitenskap og religion, — at dette bare er en falsk konflikt, med andre ord.

Denne innstillingen må overvinnes før en ny kirke kan oppstå. Menneskets tanke og tro er en *enhet*.»

Frater Candidus.

NORDISK KURS

Et nordisk foredragskurs arrangeres av Lærernes Fredslag på Fana folkehøyskole i første halvdel av august. Blant foredragsholderne er biskop Karl Marthinussen, professor dr. philos. Otto Bastiansen, rektor Aage Berthelsen, Aarhus og forskningsstipendiat, cand. psykol. Berit As. Pastor, dr. Gorrissen er innbudt som representant for norske katolikker.

TENÅRINGENES PILEGRIMSTOG

TUSENER AV UNGE MENNESKER
I VALFART TIL CHARTRES

Det er ikke en from tanke bare, eller en pen drøm. Det hele er meget realistisk. Det er et pilgrimstog hvor man får skikkelig gnagsår, blir gjennomvåte, svidd av Frankrikes sol, alt etter været. Hvor man lever på medbragt brød og vann fra bekkene — og hvor man ferdes i bønn og forventning i to lange døgn.

Og de tusener som går med i denne prosesjonen er for det meste tenåringer, vår tids kanskje mest omtalte og utskjulte del av menneskeheten. Kanskje kan det gi oss noe å tenke på, når årets pilgrimsgang til Chartres begynner, at det er noen tusen av disse unge «barbarene» som får gnagsår av å praktisere sin tro.

Mens vi andre følger dem — på fjernsynsskjermen.

Prosesjonen går fra Paris til katedralen i Chartres, en distanse på over 60 miles. De fleste av deltagerne er studenter. Om dagen snor toget seg langs landeveiene med sine kors og bannere, i kveldingen lyser faklene fra hvilestedene, den hellige messen blir feiret.

Om morgenen er det grytidlig opp igjen, låver blir gjerne stilt til disposisjon av bøndene langs ruten. En kattedel og et raskt måltid og så videre.

En ung nordmann som var med for noen år siden har fortalt om ferden: Siste etappe var hard. De fleste hadde gnagsår og mer vraltet enn gikk. Da vi endelig kom frem til kirken, var det enkelte som besvimte. Turen hadde vært hard. Inne i det enorme kirkerommet ble messen igjen feiret og for oss som sto der med trettheten i kroppen, gjorde det et mektig inntrykk.

Pilgrimstoget til Chartres stammer fra tiden før den første verdenskrig. Den franske dikteren Charles Peguy som ble drept i Marneslaget vandret i juni 1912 på sine ben fra Paris til Chartres for å be om at

hans lille dødssyke barn skulle bli friskt igjen. Fulgt av noen venner og en av sine sønner gikk den lille gruppen den lange veien i bønn.

Barnet ble reddet og i takknemlighet begynte Peguy så igjen neste år på en ny ferd til den gamle katedralen. Og hans dikt fra den første junituren ble lest og gjorde sin virkning, etter hans død kom det første organiserte pilgrimstog igang. Nå er det en tradisjon hvor ofte ungdom fra mange land deltar, også ungdom fra andre kristne samfunn.

Det hele blir lagt opp av det katolske senteret for studerende, Centre Richelieu som ligger ved Sorbonne. De siste ukene før turen er huset overfylt av travle prester og ledere, toget må planlegges i detalj. Og deltagerne — de siste årene har der vært 10—15000 ungdommer — deles inn i puljer på 100 deltakere, hver men en egen prest og to unge ledere.

På de tre etappene av turen er det samtale om forskjellige emner, sentrale deler av den katolske tro behandles. Og i bønn og meditasjon går så gruppene frem mot målet.

Noen alminnelig spasertur er det ikke. En sommer var det en prest som allerede på stasjonen i Paris talte i høytaler til de unge. Han sa:

Dette er en pilgrimsferd, og en pilgrimsferd skal være besværlig.

Katedralen i Chartres, målet for den lange turen. «Inne i det enorme kirkerommet ble messen igjen feiret, og for oss som sto der med trettheten i kroppen, gjorde det et mektig inntrykk.»

Andres nød - ditt ansvar

Flyktningehjelpen 1964

Det er gått nesten tyve år siden vi og våre barn kom ut av krigen og de av våre norske flyktinger som overlevet, kom hjem igjen. Det er gått nesten tyve år siden europeiske barn hadde hovne maver og utstående knokler på albuer og knær. Tyve år i fred og stigende velstand.

Men det er i Norge! Utenfor det begrensede området av Europa som kalles Skandinavia, er situasjonen en annen. Rundt omkring i verden lever der ennå mennesker i nød, omenn i relativ fred, og ennå finnes det menneskemasser på flukt, så mange at å hjelpe dem synes en uoverkommelig oppgave.

Det er i virkeligheten en ny folkevandringstid vi opplever. Men folkene på vandring finner ikke lenger nye steder med uoppdyrket mark å komme til. De finner en tettbefolket verden hvor de må tilpasse seg det moderne industrisamfunn og en allerede eksisterende kultur.

Under siste verdenskrig og i tiden etter den, nød de fleste av oss godt av hjelpetiltak fra folk og nasjoner som hadde sluppet lettere. Vi fikk suppe og matpakker, brukte klær og sko. Vi hjalp også hverandre så godt det lot seg gjøre. Det var en solidaritet som kanskje var hovedgrunnen til at vi klarte oss gjennom den vanskelige tiden. Det var den samme solidaritet som satte de store hjelpeaksjoner igang. UNRA, IRO... vi husker ikke lenger initialene eller organisasjonenes fulle navn, men hjelpen huskes av tusener. Hjelpearbeidet har i våre dager delvis forandret karakter. Mottoet er blitt «hjelp til selvhjelp» istedenfor «nødhjelp». Hjelp til selvhjelp er også noe som tilsynelatende monner mer, som setter ungdom istand til å få utdanning og hjelper syke til å bli arbeidsdyktige. I stor utstrekning er dette formålet med den innsamlingsaksjonen som pågår i disse dager, hvis motto er brukt som overskrift her. Aksjonen gjelder ikke minst flyktingene i Hong Kong og Macao.

Macao — denne lommen av en portugisisk koloni — i den er de vanskeligst stillede flyktinger fra Kina havner. Der blir de uskolerete, de syke, de blinde igjen, når resten kommer seg videre.

Takket være vår solidaritet blir de fleste hjulpet til selvhjelp. Takket være vår solidaritet har Det Norske Flyktingeråd kunnet satse på en øyenklinikk og et utdannelsesentrum og behøver forhåpentlig ikke la det bli med det. Men blant alle som blir hjulpet, er der i Macao en gruppe som ikke kan bli hjulpet til selvhjelp og hvis fremtid ligger hvor disse mennesker nå befinner seg, nemlig i et asyl. Det er en gruppe som turde vekke ganske særskilt interesse hos «St. Olavs» lesere, for det er katolske søstre som har asyl, og de driver sitt hjelpearbeid under de vanskeligste forhold. De som blir tatt hånd om er vanføre, epileptiske, blinde og åndssvake småpiker og kvinner i alderen syv til hundredeogsyv år. Det er menneskelivets ulykkeligste det dreier seg om, de vi mer enn for noen har ansvar for, fordi de ikke kan ta ansvaret for seg selv. Det er barn for hvem en huske kan være nok til å gjøre dem lyk-

kelige, og det er gamle kvinner som kan sitte i en have hvis de får en havebenk *av oss*.

A *silo de Santa Infancia* heter dette hjemmet: Den hellige barndom — ja, selv hun på 107 lever i den hellige barndom. — Hjemmets daglige drift bekostes av den portugisiske regjering. Men det offentlige tilskuddet er ikke stort nok til at hjemmet kan drives slik som det kunne være ønskelig eller til å lette søstrene litt i deres arbeid. De trenger hjelp. Vel, vi *har* hjulpet. Fire tusen kroner fikk Katolsk Flyktingehjelp til videreforsendelse til søstrene i Macao ved juletider, og pengene ble brukt til innkjøp av senger, lakener og andre nødvendige ting hvorav sist men ikke minst et kjøleskap. At søstrene ikke engang hadde et kjøleskap forteller bedre enn ord hvilket behov det var for den hjelpen de fikk. Det er 125 mennesker med stort og smått, som søstrene har hånd om, og sommeren varer fra april til november med temperaturer rundt 30 grader Celsius.

Katolsk Flyktinghjelp er tilsluttet Det Norske Flyktingeråd og vil gjerne hjelpe til med den innsamling som pågår. Vi tror imidlertid at det for St. Olavs lesekrets må ligge en helt spesiell appell i å hjelpe nettopp søstrene i Macao i deres selvpoppofrende arbeid. Målet er beskjedent. For et så beskjedent beløp som et par tusen kroner kan søstrene få, for eksempel, 6 havebenker og utstyr til en lekeplass for barna. De gamle, de vanføre, epileptiske eller sløve kan få sitte i haven istedenfor på sovesalene, og barna kan bli beskjefteget. Tenk hva bare *det* ville bety både for de gamle og barna, for ikke å snakke om hvilken lettelse det ville være for søstrene i deres daglige arbeid! En dråpe i havet sett i forhold til en generell innsamlings resultat, men nok til å gjøre 125 personer lykkelige. De trenger ikke mer. De venter seg ingen ting av livet. De har ingen fremtid. De kan kun hjelpes ved dagens øyeblikkets oppmuntring og hygge. Gjennom Det Norske Flyktingeråd kan vi hjelpe hvis vi får midler til det!

Vår postgirokonto er 168 76.

Ragna Rosati.

SOLDATER I LOURDES

Over 40 000 militære fordelt på 30 internasjonale grupper var med i årets «soldatvalfart» til Lourdes. Et av høydepunktene var den store lysprosessen hvor 30 000 av soldatene deltok.

over til.

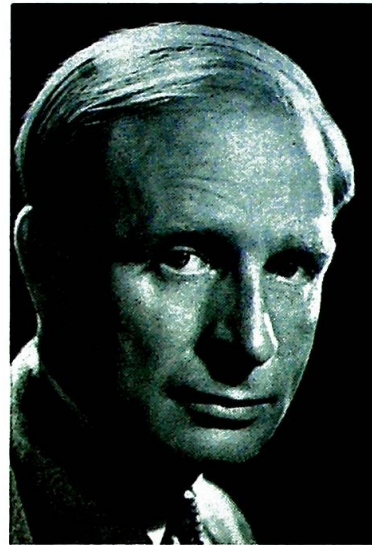
- det tennes ikke maken !

VI LUKKER I FERIE

fra og med lørdag 11. juli
til og med lørdag 1. august.

ST. OLAV's eksp.,
ST. OLAV BOKHANDEL OG FORLAG

Akersv. 5, Oslo 1

«Aldri
likegyldig»

Laurens van der Post: «Sæden og såmannen», Cappelen 1963.

VÅR PRIMSTAV

SELJUMANNAMESSE, 8. juli. Sta. Sunniva var en kongedatter fra Irland. For å slippe å ekte en hedning, rømte hun fra sitt land med stort følge. Skipet kom ut i storm og ble drevet inn til Selja, syd for Stad i Norge. Her bodde folkene i noen berghuler, men hedningene trodde det var røvere og kom for å drepe dem. De ba til Gud om å bli spart, og store bergstykker falt ned foran hulene. Kong Olav Trygvason fikk høre om jærtegn ved hulene, et merkelig lys viste seg der. Han lot åpningene rydde og fant ben av de hellige, men Sunnivas legeme var helt og uskadd. Hennes lik ble senere ført til Bergen. Sta. Sunniva var Bergens vernehelgen. — I den katolske kirke er dagen viet til den hellige Elisabeth, dronning av Aragon, 1271—1336. Man minnes også samme dag en annen helgen St. Killian, en irsk misjonær. Dagens merke er en ljå, slåttonna begynner.

MIDSOMMERDAG, 14. juli.
Merket var et tre.

Av og til er Laurens van der Post så god at han nesten nærmer seg det parodiske. Ja, i ett og annet avsnitt av «Sæden og såmannen» må det sies at han med alt sitt artisteri presser sprog og bilder like inn i det overspente. Men det er det faktisk ikke så vanskelig å tilgi ham. Litteratur som befinner seg bare et par hakk fra parodien på den *motsatte* enden av kvalitetskalaen er man jo etterhvert blitt så altfor fortrolig med. Hos denne dikter virker de sporadiske utglidninger bare som et overskuddstegn.

I van der Post's spiritualitet har en rik poetisk evne og et tankens alvor inngått en sjelden fin forbindelse. Det er ikke godt å si hvem som er mest fascinerende, dikteren eller tenkeren van der Post. De samarbeider intimt: til tider er overgangen fra intense, farvesprakende naturskildringer til sjeleanalyser

(Forts. neste side)

**DET ANNET VATIKANKONSILS KONSTITUSJON
DE SACRA LITURGIA**

Gudstjenestens fornyelse.

Norsk utgave kr. 5.—. (Ved postforsendelser + kr. 0.40.)

ST. OLAV BOKHANDEL OG FORLAG
Akersv. 5, Oslo 1. Tlf. 42 31 70

så umerkelig at en leser kan være i tvil om han befinner seg på den syd-afrikanske bushveldens avsvide marker eller er på ferd inn i menneskesjelens irrganger.

Viljen til å forene motsetninger i en syntese, til å oppnå en helhetsvisjon av virkeligheten i alle dens avskygninger ser ut til å være en av de viktigste drivfjærene i hans diktning. «Sæden og såmannen» virker nettopp som et storslått anlagt forsøk på å sammenfatte og gripe hele den menneskelige virkelighet gjennom en slags dialektisk metode: I hver av bokens tre deler møter vi menneskelige motsetningspar som sammenholdt gir en eiendommelig spennvidde i menneskeforståelsen. Typer, karakterer, raser, tankeverdener og kulturer støter dramatisk sammen, bakgrunnen skifter fra Javas frodige jungler til Syd-Afrikas karrige høysletter, van der Post tar så og si hele jordkloden i bruk til scene. Her kan bare emnene i de tre delene antydes.

I «Skyggen av et gitter» (tidligere utgitt i Cappelens upopulære serie) blir beretningen om forholdet mellom en engelsk offiser i krigsfangenskap og hans japanske vokter ikke bare en konfrontasjon mellom mennesker på to kulturtrinn, men også en påvisning av arkaiske krefter og tendenser som lever videre under fernissen av vår egen menneskelighet. Bokens sentrale og mest interessante del, «Sæden og såmannen» er en studie i forræderi og skyld, der forholdet mellom to brødre står i sentrum. Og i den siste delen, «Sverdet og dukken» stilles mannens verden opp mot kvinnens, dødens krefter opp mot livets i skildringen av et kort møte mellom en engelsk offiser og en nederlandsk kvinne på Java under skyggen av den japanske hærs fremrykning.

van der Post er en alvorlig arbeidende kunstner, aldri likegyldig, alltid i kamp for dypere innsikt. Noen vil kanskje finne ham for alvorlig, og rett nok viser han ikke mange tegn på humor. Til gjengjeld er han aldri latterlig når han ærgjerrig gir seg i kast med livets og dødens mysterier.

Man finner knapt lødigere litteratur i dag.

Nils Heyerdahl.

Olook 1964 på Stiklestad

Årets pilgrimsferd går med busser (og evt. private biler) fra St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2, Trondheim søndag 26. juli kl. 8.

De siste hundre meterne på Stiklestad vandrer pilgrimmene til fots gjennom praktfulle omgivelser, med gyldne, bølgerende kornåkre, frem til det lille kapellet hvor messen finner sted. Den samme messe som Hellig Olav kjente, og feiret av en biskop med den samme sendelse som kongens egen biskop. Enheten med fortiden blir en realitet, i eucharistiens fellesskap faller tidens og rommets skranke.

Men Olsokfeiringen samler ikke bare katolikker, snarere tvert i mot får en vel si, ettersom katolikken bare utgjør en forsvinnende del av de tilreisende til Stiklestad. Og det er som det skal være, Hellig Olav er konge til evig tid for alle nordmenn.

En rekke arrangementer av religiøs og kulturell art er knyttet til Olsokfeiringen, de fleste finner sted i Trondheim. Men det arrangementet som samler den største interessen, er likevel det historiske festspillet «Spelet om Heilag Olav» som fremføres på Stiklestad friluftscene, med plass til ca. 8000 mennesker.

Det er ellefte året dette stykket spilles, og årets iscenesetter er Georg Løkkeberg som også skal spille kong Olav. «Maken For påmelding til pilgrimsferden (frist 19. juli) og evt. nærmere opplysninger, skriv til Stiklestadkomitéen, Katolsk prestegård, Prinsensgt. 2a2, Trondheim.

M. K.

FØRSTE KOMMUNION I MOSKVA.

Fire barn fra den tyske koloni i Moskva mottok den 17. juni den første kommunion i et huskapell. Messen ble feiret av den amerikanske prest, Joseph Richard. Kapellet ligger i åttende etasje i et bolig-hus.

For ferien:

Ta med en god bok og en god grammofonplate. Vi har begge deler.

ST. OLAV BOKHANDEL
Akersv. 5 - Oslo

FYRINGSOLJE brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Joseph's Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	} Arendal
Lunden Kloster	
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	} Bergen
Sta. Katarinahjemmet	
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	} Hammerfest
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	} Hønefoss
St. Franciskusøstrenes Moderhus	
Øyenklinikken	} Lillestrøm
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	} Tromsø
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikael's Kirke	} Trondheim
St. Mikael's Prestegård	
St. Theresia kirke	} Tønsberg
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	} Tønsberg
St. Magnus presteg.	
St. Elisabeth Hosp.	} Tønsberg
Vår Frue Kirke	
Bispegården	} Trondheim
St. Olavs Kirke,	
Bispegården	} Tønsberg
St. Olavs kirke	
St. Olavs Prestegård	} Tønsberg
St. Olavs Klinik	

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 41 79 80

KATOLSK INFORMASJON

Studiebrev.

Skriv etter prospekt.
P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO

Lukket fra 1. juni til 1. sept.

LEGMANNSRÅDET OSLO KATOLSK BISPEDØMME

Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i
Akersv. 5, 1. etg. Tlf. 41 04 41.

OSLO KATOLSK MENIGHETSPLEIE

Kontortid hver onsdag kl. 11—13.
Akersv. 5, Oslo.

bevisning, men det må være en annen som ber for ham.»

Hva sier andre leger i vår verden? Faktum er at det er lenge siden legene betraktet Lourdes som et ferie- og møtested for religiøse fanatikere og charlatanere. Et stort antall leger fra alle verdens kanter besøker stedet hvert år. I 1953 som vi tilfeldigvis har tallet for, besøkte 1500 leger Lourdes. De meldte seg til legebyrået og som vanlig gikk mange av dem gjennom journalene og hjalp til med å undersøke pasientene. Det internasjonale medisinske selskap i Lourdes som ble stiftet i 1927 har nå som medlemmer 5000 leger fra 30 forskjellige land som deltar i den systematiske undersøkelse av påståtte helbredelser.

De betyr ikke at det ikke er motstand og innvendinger. Noen sier det er noe med vannet. Vel, vannet er også undersøkt av leger av alle oppfatninger og trossamfunn. En kjemisk analyse viser at det er en lignende sammensetning som den man som regel finner i fjellstrøk hvor jordbunnen er meget kalkholdig, heter det. Siden har man også oppdaget noe annet. Legene ville vite hvorfor det ikke oppsto noen smitte når den ene syke efter den annen badet i samme vann. Undersøkelsene viste at vannet var sterkt forurenset. Det inneholdt streptokokker, stafylokokker, colibasiller og mange andre slags bakterier. Da man podet inn dette vannet på marsvin, ble de forbausende nok ikke syke. Derimot døde to av hvert tredje marsvin som ble innpodet med vann fra Seinen. Seinen inneholder noenlunde de samme bakterier.

Det er andre innvendinger. Mange skeptiske vitenskapsmenn holder på at helbredelsene fremkalles av ukjente naturkrefter — ukjente idag, men kanskje ikke imorgen.

«IKKE VILKÅRLIGE»

Ruth Cranston, den reporteren vi nevnte tidligere, skriver følgende om dette. (Hun er protestant, journalist og oppholdt seg i Lourdes ett år for å skrive en bok om fenomenene.)

«De flese av de leger jeg talte med i Lourdes avviser denne teori. De fremhever at en naturkrafts virkninger er uforanderlige og konstante. Vi påvirkes fo reksempel alle på samme måte av tyngdekraften. Hvis det var ukjente naturkrefter som var årsak til helbredelsene, så ville de virke på nøyaktig samme måte i alle de tilfelle hvor nøyaktig de samme forutsetninger var tilstede. Men i Lourdes forholder det seg akkurat omvendt. Virkningene av de «ukjente krefter» er hverken ensartet eller konstante. De virker idag, men ikke imorgen. De helbreder den ene, men ikke den annen. Det er nettopp en av de merkelige ting ved helbredelsene i Lourdes, at det er fullkomment umulig å forutsi noe som helst om dem.»

Dr. Vallet den tidligere leder av undersøkelsesbyrået der nede, berører et annet punkt. Han mener ikke at bønner i seg selv kan sette helbredelsesprosessen igang. Efter hans oppfatning er bønner nødvendig, men —

som han selv uttrykker det — det er også nødvendig at Gud samtykker i den. Disse helbredelser er ikke vilkårlige.

Men kontrollen? Hvis det kommer et menneske inn på legebyrået og hevder at han er helbredet, hva så? Sier man ja og amen?

Det er 85 år siden byrået, den offisielle undersøkelses-kommisjonen, ble grunnlagt. Idag holder den til i moderne lokaler, ledet av dr. Leuret, byråets president. Avdelingen for kliniske undersøkelser har førsteklases utstyr. De mest moderne midler for rectoscopi, cytoscopi, de beste gynekologiske hjelpemidler, et perfekt røntgenanlegg.

I dette miljø skjer en meget streng utvelgelse av tilfellene. Vitenskapsmennene uttaler seg selvfølgelig ikke om det er et mirakel eller ikke, deres oppgave er å konstatere:

Hvorvidt sykdommen var alvorlig og legebehandling ikke bedret pasientens tilstand.
forklaring på denne helbredelse.»

Hvorvidt helbredelsen skjedde øyeblikkelig og uten noen rekonvalesenstid.

Hvorvidt helbredelsen var fullkommen og at pasienten ikke fikk noen tilbakefall.

Som man forstår forutsetter bl. a. punkt tre at kontrollarbeidet tar flere år.

Byrået har liggende fyldestgjørende dokumenter for 1200 helbredelser som blir betegnet som «uforklarlige på vitenskapelig grunnlag». Men av en eller annen grunn har Kirken nektet å akseptere disse som mirakler. Dessuten har byrået opplysninger om over 4000 andre tilfelle hvor det høyst sannsynlig er tale om ekte helbredelse.

Realstuderende ønsker hybel
i Oslo fra 20. august.
Henvendelse til Dominikanerne eller
Olav Olsen,
E/P/Fabn/Brig N.
Sætermoen.

ARENDAL

ARENDALS FARVEHANDEL
Tif. 2050
Engros - En detalj

J. E. PEDERSEN & CO. A/S
Arendal
Kjøttforretning
Tif. 2360

GARTNERHALLEN
Frukt og Grønsaker En gros
Tif. 3159 - 3208

ARENDAL
BYGGMESTER
HANS NILSEN
Nessel 362
Arendal
Tif. 2647

OLAV SLAATTENE
Blomsterforretning. Begravelsesbyrå
Tif. 1958
Havstad, Arendal

SHELL — ARENDAL
Tif. kontor 2013
Anleggstif. 1848

ADEL ELLEFSEN
Aut. Installasjonsforretning
Tif. 1756 — Arendal — Tif 1756

THS. LØVOLD
Grunl. 1886 — Tif. 1173, 1495
Maling - Tau - Duk - Koster og børster
Skibsrekvisita - Malerverer
Engros og en detalj

Norges Brannkasse
betyn trykkeset

LESERNE SKRIVER

Antiprotestantisk smålighet
og katolsk åpenhet

Herr redaktør.

Et lite å propos til «St. Olav»s lederartikkel «Ikke hver for seg» i nr. 12: Da Uppsalas erkebiskop Nathan Söderblom i 1925 sammenkalte den første verdenskongress for kristen enhet — på grunnlag av praktisk nestekjærlighet — kunne man i «St. Olav» lese følgende:

«Et såkalt kjærlighetsmøte som det i Stockholm sammenkalte under ledelse av den svenske statskirkelige erkebiskop *Söderblom* — hvor troens enhet ikke engang tør komme på tale for at spliden ikke skal bli åpenbar — er rett og slett en karikatur og helt utenfor den ene hjord og den ene hyrde Herren vedkjenner seg som sin fårest. Et sådant karikaturmøte kan den katolske kirke ikke være med på.»

Om den protestantiske kristenhet som kom sammen til dette møte sies det at den er «et sammensurium av kristne seg imellom aldeles uenige denominasjoner og sekter (da de jo er avskårne grener fra moderstammen)». Innholdet og tonen i slike skrivelser taler for seg selv.

Som et eksempel på en ganske annen verdig katolsk innstilling kan vi ta den holdning Canadas katolikker tok til den sist avholdte økumeniske verdenskongress i Montréal ifjor. Erkebiskopen av Montréal, kardinal *Léger*, oppfordret katolikkene i sitt bispedømme til å be denne bønn for kongressen:

«Vi takker deg, Himmelske Far, du som er opphav til all enhet, og alle menneskers Herre, vi takker deg for at du i din godhet fører de døpte fra alle

kirker nærmere hverandre, ti du alene kan forene de adskilte kristne. Særlig takker vi deg for at du her i vår by har samlet våre brødre fra Kirkenes Verdensråd til denne konferanse for Tro og Kirkeforfatning. Herre, gi du dem din Hellige Ånds lys, så de i møtet med de alvorlige lærespørsmål som skiller oss må kunne bidra til at de kristne finner veien til den enhet de har mistet. Gi at vi alle må bli ett i en enhet etter din vilje, og på den måte du vil, så verden kan tro at du har sendt din Sønn for å være vår fred og vårt eneste håp.»

Kardinal *Léger* og katolikkene i hans bispedømme ikke bare ba for sine kristne brødre, men deltok også i et stort kristent fellesmøte som ble holdt i aulaen i Montréal's katolske universitet, der Verdensrådets sekretær dr. Visser 't Hooft, anglikaneren dr. Johnston, den greks-ortodokse Mgr. Athénagoras, og kardinal *Léger* talte.

Det er all grunn til å håpe at også norske katolikker stadig klarere tar avstand fra all smålig antiprotestantisme, og åpner seg for en fullverdig katolsk holdning til sine brødre i de andre kirker.

D.

Halden-
firmaer

Karl Knap A/s

Tlf. 2710

Bygningsartikler — Rør og Maskinforretning
Linoleum

ØSTFOLD SNEKKERIFABRIKK Dører — Vinduer — Trapper Kjøkkeninnredninger Tlf. 1630	OTTO E. ANONSEN BLIKKENS LAGERMESTER Ventilasjon og Bygningsarbeid Tlf. 3439	KARL STORM ANDERSEN Fisk - Delikatesseforretning Tlf. 1155 - Privat 1159
KARL Y. OLSEN ENTREPRENØRFORRETNING Mur - Tre - Betong Tlf. 1977	ERLING WILLE Aut. Rørleggerforretning Tlf. 3024	Fredrikshalds Meieribolag HALDEN
Gunnar Setterquist Elektrisk forretning Storgaten 1 Tlf. 1981 og 1733	IRIS BLOMSTERFORRETNING HALDEN	F. JØRGENSEN Aut. rørlegger - Rørhandel Tlf. 1844
OLAF STENBOCK Elektrisk Installasjon og Radioforretning Aut. Halden - Berg - Idd Telefon 1918 HALDEN Telefon 1918	<i>Paul Johannesen</i> <i>Allt i ux og optik</i> TLF 2011	Glassmester OSKAR L. HANSEN Alt i glassarbeid, innramming og bilglass Tlf. 2976
HALDEN FARVEHANDEL A. Sandaker, Torvet Tlf. 1264	E. Sem A/s Bøker — Papir — Trykksaker	SVERRE BIGUM Kolonialforretning Tlf. 1425

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedr. adresseforandring, kontingent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 31 70.

OSLO

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

E. Sunde & Co. Rørleggerbedrift A/s

Varme- og sanitæranlegg

A/S Norsk Frø

Vi leverer alt
De trenger til Deres hage

Oslo - Sandefjord - Larvik - Stavanger - Bergen - Trondheim

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 43 22 36

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandlvarer
Kjøkkenutstyr

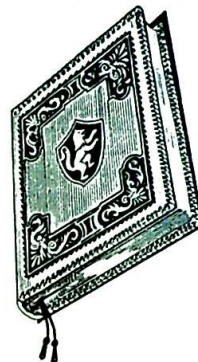
THIIS & CO. A S

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

THRONSEN & CO. BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3b, Oslo
Telefon 33 18 34 - 33 32 37

**Til daglig
nytte
og glede**

Omslag til
TELEFONKATALOGEN
i florentinsk
lærplastikk med
dekorative preg.

Ensfarget kr. 15.—
Flerfarget kr. 18.—

Vi sender også pr.
postoppkrav.

NOBENBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

*Våre annonsører
er gode firmaer!*

WISBECH AKTIESELSKAP

MAJORSTUA - OSLO
MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

Joh. Weydahl A/s

Oslo - Centralb. 68 18 07

KAFFE
og
HERMETIKK
en gros

Cralligani

STORTINGSGT. 22
NEDRE SLOTTSGT. 25
OSLO